

**SMĚRNICE MŽP č. 4/2022
pro poskytování finančních prostředků v rámci Programu
péče o krajinu v letech 2022-2026**

Úplné znění ke dni 15. prosince 2025
(zpracován dodatek č. 3 ke směrnici MŽP č. 4/2022)

SMĚRNICE MŽP č. 4/2022 pro poskytování finančních prostředků v rámci Programu péče o krajinu v letech 2022-2026

Kapitola I

Článek 1

Úvodní ustanovení

1. Ministerstvo životního prostředí (dále jen „ministerstvo“ nebo „MŽP“) jakožto správce programu vyhlašuje Program péče o krajinu (dále jen „Program“). Program je věcně v souladu se zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 114/1992 Sb.“) a příslušnými usneseními vlády¹. Finanční prostředky programu jsou uvolňovány v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) (dále jen „zákon č. 218/2000 Sb.“), ve znění pozdějších předpisů a zúčtování se státním rozpočtem se řídí vyhláškou 367/2015 Sb., o zásadách a lhůtách finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy a Národním fondem, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška 367/2015 Sb.“). Čerpání finančních prostředků je kontrolováno v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů. Program předpokládá postupné naplňování a realizaci opatření, která povedou k udržení a systematickému zvyšování biologické rozmanitosti, a takovému uspořádání funkčního využití území, které zajistí ochranu přírodních i kulturních hodnot krajiny. Program je nástrojem sloužícím k zabezpečení těchto cílů v ochraně přírody a krajiny, které nejsou schopny zabezpečit plošněji nastavené evropské programy, zejména Operační program Životní prostředí a Program rozvoje venkova. Tato směrnice stanovuje postup při poskytování finančních prostředků v letech 2022-2026.
2. V rámci Programu jsou poskytovány finanční prostředky neinvestičního charakteru (dále jen „finanční prostředky“), a to v členění na čtyři samostatné podprogramy, z nichž dva jsou určeny pro rezortní organizace MŽP a dva pro externí žadatele:
 - 2.1 Podprogram A pro naplňování opatření vyplývajících ze zákona č. 114/1992 Sb. a souvisejících předpisů, ze schválených plánů péče/zásad péče o zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma, včetně navrhovaných, ze souhrnu doporučených opatření pro ptačí oblasti a evropsky významné lokality v překryvu s VZCHÚ² nebo s pozemky a stavbami, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu (mimo vojenské újezdy) a zároveň ležící mimo MZCHÚ³, ze smluv uzavřených pro smluvně

¹ Usnesení vlády České republiky ze dne 1. 4. 2020 č. 360 o Státním programu ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020-2025, usnesení vlády České republiky ze dne 23. 11. 2016 č. 1026 o Státní politice životního prostředí 2030 s výhledem do 2050, usnesení vlády ze dne 29. července 2015 č. 622 o strategickém rámci pro udržitelný rozvoj Česká republika 2030, usnesení vlády České republiky ze dne 9. 3. 2016 č. 193 o Strategii ochrany biologické rozmanitosti České republiky pro období 2016-2025.

² velkoplošné zvláště chráněné území (národní park, chráněná krajinná oblast)

³ maloplošné zvláště chráněné území (např. přírodní rezervace, přírodní památka)

chráněná území a ze schválených záchranných programů, programů péče a regionálních akčních plánů (dále jen „Podprogram A“). Pokud příslušný plánovací dokument pro dané zvláště chráněné území není v době před realizací opatření schválen, může být potvrzení souladu opatření s cílem ochrany nahrazeno posouzením OOP příslušného k jeho schválení za podmínky, že byl zahájen postup dle § 38 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb.

2.2 Podprogram B pro zlepšování dochovaného přírodního a krajinného prostředí (dále jen „Podprogram B“)

Finanční prostředky se poskytují na realizaci opatření ve volné krajině a jsou určeny pro externí žadatele. Detailní popis a podmínky podprogramu nejsou předmětem této směrnice, ale jsou uvedeny v Dokumentaci Programu péče o krajinu na období 2022 - 2026.

2.3 Podprogram C pro zabezpečení péče o ohrožené a handicapované volně žijící živočichy (dále jen „Podprogram C“)

Finanční prostředky se poskytují provozovateli sítě záchranných stanic působících na celém území ČR. Detailní popis a podmínky podprogramu nejsou předmětem této směrnice, ale jsou uvedeny v Dokumentaci Programu péče o krajinu na období 2022 - 2026.

2.4 Podprogram D pro realizaci podkladových a osvětových materiálů mimo zvláště chráněná území (dále jen „Podprogram D“).

3. Na poskytnutí finančních prostředků není právní nárok.

Článek 2

Poskytování finančních prostředků

1. Finanční prostředky lze poskytnout u Podprogramu A na realizaci opatření uvedených v kap. II čl. 4 této směrnice, jedná se o finanční příspěvek ze státního rozpočtu rezortním organizacím MŽP na zajištění povinností plynoucích ze zákona 114/1992 Sb. U Podprogramu D je poskytována dotace na realizaci podkladových a osvětových materiálů uvedených v kap. IV této směrnice. V případě opatření v rámci Podprogramu A, která mají být uskutečněna v předmětných územích a mohou ovlivnit stav dotčených pozemků nebo práva jejich vlastníků, musí příjemce finančních prostředků věc projednat s vlastníky či nájemci dotčených pozemků a při jejich realizaci postupovat podle příslušného zvláštního právního předpisu⁴.
2. Finanční prostředky nelze poskytnout na:
 - 2.1 realizaci opatření, která jsou jako běžná údržba či péče zákonnou povinností vlastníků a nájemců pozemků či správců vodních toků; toto ustanovení neplatí, je-li vlastníkem pozemku stát a hospodaří s ním příjemce uvedený v kap. II čl. 2 této směrnice,
 - 2.2 realizaci opatření, jejichž cílem je pouze zhodnocení majetku,
 - 2.3 realizaci části opatření, na které byly poskytnuty finanční prostředky z jiných veřejných rozpočtů (tím není dotčena možnost zajištění kofinancování a udržitelnosti projektů),

⁴ Dle § 68 a § 69 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny

- 2.4 realizaci opatření investičního charakteru,
 - 2.5 pořízení majetku (s výjimkou oběžného majetku, jehož použitelnost je kratší než 1 rok, např. rukavice, plachty, hrábě apod.).
3. Finanční prostředky lze přiznat až do výše 100 % uznaných nákladů.
 4. Finanční prostředky jsou poskytovány z rozpočtu ministerstva či z příjmů emisních povolenek, které jsou příjmem Státního fondu životního prostředí České republiky. Se změnou finančního zdroje dochází k úpravě přidělování finančních prostředků, jež se řídí příslušnou směrnicí.
 5. Příjemce finančních prostředků je oprávněn použít finanční prostředky pouze ke stanovenému účelu. Příjemce je povinen vyúčtovat přidělené finanční prostředky v souladu s pravidly pro uvolňování a použití finančních prostředků ze státního rozpočtu ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb. Příjemce zajistí řádné a oddělené sledování čerpání dotace v účetnictví. Příjemce, který neoprávněně použil přidělené finanční prostředky nebo nesplnil ustanovení podmínek pro čerpání finančních prostředků, je povinen neprodleně odvést do státního rozpočtu neoprávněně použité nebo zadržené finanční prostředky včetně penále, vypočteného podle ustanovení zákona č. 218/2000 Sb.
 6. Vrácení neoprávněně čerpaných či zadržovaných finančních prostředků v rozporu se stanoveným účelem a podmínkami pro čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu navrhuje a podnět dává zejména orgány zúčastněné v procesu poskytování finančních příspěvků (MŽP), případně finanční úřady. Kontrolu hospodaření s prostředky státního rozpočtu poskytnutými k opatřením v rámci programu provádějí ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb. ministerstvo, Ministerstvo financí a finanční úřady.
 7. Přiznané finanční prostředky podléhají regulačním opatřením pro čerpání finančních prostředků státního rozpočtu v aktuálním roce, pokud o nich rozhodne vláda nebo Ministerstvo financí.
 8. Finanční prostředky lze použít pouze do 31. 12. aktuálního roku, resp. do data, které stanoví Ministerstvo financí, Česká národní banka a peněžní ústavy žadatelů prostředků pro realizaci plateb (příjmů) z rozpočtu roku. Žadatel má právo použít finanční prostředky i k úhradě nákladů dle rozmezí stanoveném ve Výzvě.
 9. Osoba, která se jakýmkoli způsobem na předloženém a projednávaném opatření podílí (např. na realizaci, jako projektant, provádí inženýrskou činnost žadateli nebo je v příbuzenském vztahu k těmto osobám), nesmí být účastníkem projednávání takového opatření. Pro použití přiznaných finančních prostředků platí příslušná ustanovení zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, a vnitřní předpisy organizací upravující způsob zadávání veřejných zakázek.

Článek 3

Použití rozpočtových prostředků

Příjemce finančních prostředků je povinen používat poskytnuté finanční prostředky k danému účelu co nejhospodárnějším způsobem a s maximální efektivností. Tyto finanční prostředky mohou být použity pouze k účelům, pro které byly určeny. Použití finančních prostředků ze státního rozpočtu musí být v souladu se zvláštním právním předpisem⁵.

⁵ Například dle § 23, § 45, § 53, § 54 zákona č. 218/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Kapitola II

Podprogram A

Článek 1

Všeobecná ustanovení Podprogramu A

1. Organizačně zajišťuje realizaci Podprogramu A odbor adaptace na změnu klimatu ministerstva ve spolupráci s odborem územní ochrany přírody a krajiny a odborem druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků ministerstva.
2. Finanční prostředky lze poskytnout na realizaci činností nebo prací podle zvláštního právního předpisu na území:
 - 2.1 národních přírodních rezervací a národních přírodních památek a jejich ochranných pásem,
 - 2.2 národních parků a jejich ochranných pásem,
 - 2.3 chráněných krajinných oblastí, včetně přírodních rezervací a přírodních památek na jejich území,
 - 2.4 přírodních rezervací a přírodních památek a jejich ochranných pásem a smluvně chráněných území nacházejících se na pozemcích a stavbách, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu, které jsou mimo vojenské újezdy,
 - 2.5 ptačích oblastí a evropsky významných lokalit překrývajících se zároveň s územími uvedenými v pododst. 2.1–2.4 tohoto článku,
 - 2.6 ptačích oblastí a evropsky významných lokalit na pozemcích a stavbách, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu, které jsou mimo vojenské újezdy, a dále navrhovaných přírodních rezervací a přírodních památek na území chráněných krajinných oblastí (dále jen „předmětná území“),
 - 2.7 mimo výše uvedená chráněná území (pododst. 2.1–2.6 tohoto článku) v případě realizace opatření vyplývajících ze záchranných programů a programů péče schválených MŽP pro zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů (§ 52 odst. 1 ZOPK), a regionálních akčních plánů schválených AOPK ČR a pro přípravu nových záchranných programů, programů péče a regionálních akčních plánů pro druhy vybrané dle Koncepce aktivních nástrojů druhové ochrany v České republice 2023-2032, včetně sběru a zpracování nezbytných podkladových údajů,
 - 2.8 mimo výše uvedená chráněná území (pododst. 2.1–2.6 tohoto článku) v případě opatření při včasném zjištění výskytu invazních nepůvodních druhů unijního seznamu dle § 13g. Tato opatření má dle § 13j (4) ZOPK provádět v rámci běžné péče vlastník nebo uživatel pozemku. Pokud toho není schopen (zásahy jsou mnohdy nad rámec běžné péče, velkou roli hraje též rychlost provedení opatření), má dle § 78 (13) c) provedení těchto opatření zajistit AOPK ČR, a to na celém území ČR mimo území národních parků a jejich ochranných pásem.
 - 2.9 mimo hranice ZCHÚ, a to v případě financování nákladů spojených s informačními tabulemi a naučnými stezkami, pokud tyto prvky prokazatelně souvisejí se zvláště chráněným územím a slouží k jeho ochraně.

Článek 2

Příjemci finančních prostředků v rámci Podprogramu A

1. Příjemcem finančních prostředků v rámci Podprogramu A jsou následující rezortní organizace:
 - 1.1 Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky,
 - 1.2 Správa Krkonošského národního parku,
 - 1.3 Správa Národního parku České Švýcarsko,
 - 1.4 Správa Národního parku Podyjí,
 - 1.5 Správa Národního parku Šumava,
 - 1.6 Správa jeskyní České republiky.

Článek 3

Způsob uvolňování a vyúčtování finančních prostředků v rámci Podprogramu A

1. Správce Programu stanoví v rámci schváleného rozpočtu programu výši rezervovaných finančních prostředků pro jednotlivé rezortní organizace MŽP. Výši rezervovaných finančních prostředků pro daný rok oznámí rezortním organizacím MŽP písemně vrchní ředitel sekce ochrany přírody a krajiny ministerstva. Pokud rezortní organizace MŽP stanovený limit finančních prostředků daný rok nevyužije, správce Programu může tyto prostředky poskytnout jiné rezortní organizaci MŽP.
2. Finanční prostředky se uvolňují jednotlivým příjemcům rozpočtovým opatřením odboru rozpočtu ministerstva na základě žádosti odboru adaptace na změnu klimatu ministerstva. Žádost o provedení rozpočtového opatření předá odbor adaptace na změnu klimatu do 28. 2. aktuálního roku odboru rozpočtu ministerstva (v případě rozpočtového provizoria po nabytí účinnosti zákona o státním rozpočtu pro daný rok). V případě, že je zdrojem finančních prostředků Státní fond životního prostředí České republiky, řídí se přidělování finančních prostředků příslušnou směrnicí.
3. Příjemci finanční prostředky dále využívají na základě vlastních interních postupů a priorit s cílem naplňovat opatření vyplývající ze zákona č. 114/1992 Sb. a souvisejících předpisů, ze schválených plánů péče/zásad péče o zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma, včetně navrhovaných, ze souhrnu doporučených opatření pro ptačí oblasti a evropsky významné lokality v překryvu s VZCHÚ nebo s pozemky a stavbami, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu (mimo vojenské újezdy) a zároveň ležící mimo MZCHÚ a ze smluv uzavřených pro smluvně chráněná území. Příjemci finančních prostředků uzavírají se zhotoviteli prací smlouvy o dílo⁶ nebo dohody o realizaci managementových opatření⁷.
4. Do 31. 1. roku následujícího po realizaci opatření zašle příjemce odboru adaptace na změnu klimatu seznam realizovaných opatření (příloha č. 1 této směrnice), a to prostřednictvím datové schránky.
5. Pro vyúčtování finančních prostředků u jednotlivých příjemců finančních prostředků platí

⁶ Dle § 2586 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

⁷ Dle § 68 odst. 2 a § 69 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny

příslušné pokyny Ministerstva financí pro zúčtování vztahů ke státnímu rozpočtu České republiky v aktuálním roce⁸.

Článek 4

Účely použití finančních prostředků v rámci Podprogramu A

Finanční prostředky na péči v předmětných územích dle kap. II, čl. 1 této směrnice lze využít pro následující oblasti podpory, včetně kofinancování projektů a programů směřujících k naplňování níže uvedených opatření:

A.1 Neinvestiční opatření k podpoře předmětů ochrany ve zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech.

A.2 Neinvestiční opatření k podpoře zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů ve zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech.

A.3 Neinvestiční opatření k podpoře předmětů ochrany ptačích oblastí a evropsky významných lokalit.

A.4 Neinvestiční opatření k zajištění povinností státu plynoucích z právních předpisů vztahujících se ke státní správě zvláště chráněných území a jejich ochranných pásmech, včetně navrhovaných.

A.5 Neinvestiční opatření realizovaná na základě dohod uzavřených dle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. (nevztahuje se na typy opatření 1 a 2a).

A.6 Podkladové a osvětové materiály pro krajinotvorné programy.

A.7 Neinvestiční opatření k zajištění realizace záchranných programů a programů péče přijatých MŽP pro zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů (§ 52 odst. 1 ZOPK) a opatření vyplývajících z regionálních akčních plánů schválených AOPK ČR, a příprav nových záchranných programů, programů péče a regionálních akčních plánů pro druhy vybrané dle Koncepce aktivních nástrojů druhové ochrany v České republice 2023-2032, včetně sběru a zpracování nezbytných podkladových údajů.

A.8 Neinvestiční opatření s cílem realizace opatření při včasném zjištění výskytu invazních nepůvodních druhů na unijním seznamu.

Typy podporovaných opatření pro výše uvedené účely použití finančních prostředků:

1. Vyhotovení plánů péče/zásad péče a souhrnů doporučených opatření a zeměměřické práce v předmětných územích:
 - 1.1 vyhotovení plánu péče/zásad péče nebo jejich části o existující národní park, chráněnou krajinnou oblast, národní přírodní rezervaci, přírodní rezervaci, národní přírodní památku, přírodní památku a jejich ochranná pásma podle schválené metodiky a zpracování odborných podkladů pro vyhotovení plánu péče/zásad péče nebo jejich části,
 - 1.2 vyhotovení souhrnu doporučených opatření nebo jeho části o existující ptačí oblasti či evropsky významné lokality a zpracování odborných podkladů pro vyhotovení souhrnu doporučených opatření nebo jeho části,
 - 1.3 vyhotovení změny již schváleného plánu péče/zásad péče o národní park, chráněnou

⁸ Vyhláška č. 367/2015 o zásadách a lhůtách finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy a Národním fondem

krajinnou oblast, existující národní přírodní rezervaci, přírodní rezervaci, národní přírodní památku, přírodní památku a jejich ochranná pásma podle schválené metodiky a zpracování odborných podkladů pro vyhotovení změny již schváleného plánu péče/zásad péče,

- 1.4 vyhotovení záměru na vyhlášení, plánu péče/zásad péče nebo jejich jednotlivých kapitol pro národní park, chráněnou krajinnou oblast, národní přírodní rezervaci, přírodní rezervaci, národní přírodní památku, přírodní památku a jejich ochranná pásma podle platné vyhlášky ministerstva anebo schválené metodiky, jako podkladu nezbytného pro jejich vyhlášení a zpracování odborných podkladů pro vyhotovení záměru na vyhlášení, plánu péče/zásad péče nebo jejich jednotlivých kapitol,
 - 1.5 vyhotovení záznamu podrobného měření změn pro určení hranice existujících nebo navrhovaných národních přírodních rezervací, přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních památek, národních parků a jejich ochranných pásem, chráněných krajinných oblastí, evropsky významných lokalit a ptačích oblastí, včetně vyhotovení seznamu souřadnic (S-JTSK) lomových bodů hranic těchto chráněných území a hranic jejich vyhlášených ochranných pásem za účelem jejich evidence v ústředním seznamu ochrany přírody a provedení záznamu v katastru nemovitostí,
 - 1.6 geodetické vytyčení hranic národních přírodních rezervací, přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních památek, národních parků a jejich ochranných pásem, chráněných krajinných oblastí, evropsky významných lokalit a ptačích oblastí a označení a stabilizace hlavních lomových bodů hranic těchto chráněných území a jejich vyhlášených ochranných pásem v terénu,
 - 1.7 vyhotovení geometrického plánu pro oddělení reálné části parcely za účelem uplatnění předkupního práva státu k pozemku v národních přírodních rezervacích, přírodních rezervacích, národních přírodních památkách, přírodních památkách, národních parcích a jejich ochranných pásmech, pozemků souvisejících s jeskyněmi (§ 61, odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.), chráněných krajinných oblastech, dále za účelem převodu práva hospodaření na příjemce finančních prostředků uvedeného v kap. II čl. 2 této směrnice nebo změny druhu pozemku či způsobu jeho využití na části původní parcely, pokud k tomuto pozemku vykonává právo hospodaření příjemce finančních prostředků uvedený v kap. II čl. 2 této směrnice nebo v souvislosti s realizací opatření v rámci programu,
 - 1.8 geodetické vytyčení parcely nebo objektu, ke kterému příjemce vykonává právo hospodaření nebo v souvislosti s realizací opatření v rámci programu.
2. Údržba a budování technických zařízení nebo objektů sloužících k zajištění státem chráněných zájmů v předmětných územích:
- 2.1 provádění pruhového značení (realizace, obnova a odstranění) hranic národních přírodních rezervací, přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních památek a klidových území národních parků, výroba, instalace nebo údržba tabulí vyznačujících předmětná území a památné stromy a výroba, instalace nebo údržba hraničních kůlů,
 - 2.2 výroba, instalace, údržba nebo odstranění informačních tabulí nebo naučných stezek, jejichž funkcí je informovat o speciálním režimu daného území a jeho přírodních hodnotách, dále tabulí usměrňujících pohyb veřejnosti a ostatního vybavení stezek neinvestičního charakteru umístěného v terénu i mimo hranice ZCHÚ, pokud tyto prvky prokazatelně souvisejí se zvláště chráněným územím a slouží k jeho ochraně,

- 2.3 údržba, oprava nebo budování bariér, zábradlí, lávek, schodišť a jiných zařízení neinvestičního charakteru, usměrňujících pohyb návštěvníků,
 - 2.4 údržba a opravy turisticky značených cest v národních přírodních rezervacích, přírodních rezervacích, národních přírodních památkách, přírodních památkách a národních parcích,
 - 2.5 údržba, oprava nebo budování bariér (oplocení) neinvestičního charakteru proti šíření živočichů patřících ke geograficky nepůvodním aj. druhům, poškozujících zvláště chráněné části přírody.
3. Opatření směřující k odstranění dřívějších negativních zásahů nebo negativních vlivů, působících v předmětných územích:
- 3.1 odstraňování odpadků a nepovolených drobných skládek odpadu a odstraňování nefunkčních technických zařízení, objektů apod. v národních přírodních rezervacích, národních přírodních památkách, národních parcích a v chráněných krajinných oblastech,
 - 3.2 obnova nebo vytváření vegetačního krytu z přírodě blízké a stanovištně odpovídající bylinno-travní směsi místního původu, vysazováním dřevin a následnou péčí o vysazené porosty nebo výsadba solitérních dřevin, liniové a skupinové výsadby,
 - 3.3 likvidace nebo redukce rostlin nebo živočichů, patřících ke geograficky nepůvodním, invazním nebo expanzivním druhům, poškozujících zvláště chráněné části přírody,
 - 3.4 obnova přírodě blízkého stavu přirozených útvarů a jevů neživé přírody poškozených lidskou činností,
 - 3.5 opatření zabráňující projevům eroze vyvolané lidskou činností, včetně likvidace jejích následků, tvorba protierozních opatření, zejména zakládání vsakovacích pásů, průlehů a ochranných liniových travních porostů v okolí výsadb nebo pro účely ochrany vodního toku na pozemcích, které nejsou evidovány v katastru nemovitostí jako trvalé travní porosty (louka, pastvina), obnova mezí, výsadba porostů dřevin na pozemcích mimo les a následná péče o vysazené porosty,
 - 3.6 přemísťování populací zvláště chráněných druhů rostlin či živočichů z prostorů, které neumožňují jejich další existenci nebo opatření neinvestičního charakteru ke zmírnění bariérového efektu komunikací a staveb.
4. Opatření zajišťující existenci částí přírody, pro jejichž ochranu byla předmětná území zřízena (včetně předmětů ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí) nebo opatření zajišťující existenci populace zvláště chráněného druhu:
- 4.1 sečení travních a travino-bylinných porostů a rákosin včetně likvidace posečené rostlinné hmoty v souladu s příslušnými právními předpisy pro udržení žádoucí druhové skladby nebo prostorové struktury chráněných ekosystémů nebo stanovišť zvláště chráněných rostlin či živočichů,
 - 4.2 likvidace nežádoucích dřevin pro udržení žádoucí druhové skladby nebo prostorové struktury chráněných ekosystémů nebo stanovišť zvláště chráněných rostlin či živočichů,
 - 4.3 pastva nezbytná pro udržení žádoucí druhové skladby nebo prostorové struktury chráněných ekosystémů nebo stanovišť zvláště chráněných rostlin či živočichů,
 - 4.4 provádění zásahů zaměřených na zachování či zlepšení druhové skladby nebo prostorové struktury lesa s cílem dosažení přírodě blízkého stavu lesa, podpora procesů přirozené obnovy a ochrana přirozeného zmlazení stanovištně původních

druhů dřevin,

- 4.5 provádění prací (kácení, odvětvování, krácení kmenů, odkorňování, speciálních zásahů na provozně nebezpečných biologicky hodnotných stromech rostoucích v blízkosti veřejně přístupných cest a stezek apod.) nezbytných k bezpečnému ponechávání dřeva určeného k zetlení v lesních porostech,
- 4.6 zajištění osiva místního původu stanovištně odpovídající travino-bylinné směsi pro zakládání nebo obnovu travino-bylinných porostů, zajištění osiva nebo vegetativních částí stanovištně původních druhů dřevin a následně sadebního materiálu těchto dřevin pro umělou obnovu lesa,
- 4.7 obnova stanovištně původních druhů melioračních a zpevňujících dřevin uvedených ve zvláštním právním předpisu⁹ (mimo douglasku tisolistou a dále modřín opadavý kromě území, kde je regionálně původní) sítí, podsítí, sadbou, podsadbou a přirozenou obnovou nad minimální podíl stanovený tímto zvláštním právním předpisem a následná ochrana mladých dřevin a péče o ně po dobu potřebnou k zajištění kultur a povolenou příslušným orgánem státní správy lesů,
- 4.8 používání k přírodě šetrných technologií při zajišťování péče o lesy,
- 4.9 zajištění péče o významné a památné stromy, jejich skupiny a stromořadí včetně jejich dosadeb,
- 4.10 podpora populací ohrožených rostlinných i živočišných druhů a společenstev realizací speciálních činností (např. rozrušování drnu, péče o hnízdiště a zimoviště a jejich ostraha, vytváření a obnova tůň, mokřadů a drobných vodních ploch),
- 4.11 péče o vodní a na vodu vázané živočichy, kteří mají vysoké nároky na zajištění specializované péče, konkrétně v ČR autochtonní druhy raků, měkkýšů a obojživelníků v případech, kdy je nezbytné zajistit jejich uchování ex situ z důvodu závažného ohrožení volně žijící populace (např. v důsledku dlouhodobějšího vyschnutí lokality při klimaticky extrémních podmínkách, ohrožení letální nákazou atp.). Nejedná se o opatření, která byla uložena orgánem ochrany přírody nebo případy, kdy důvodem ohrožení je neoprávněný zásah konkrétní fyzické či právnické osoby. Péči o živočichy z lokalit ohrožených nákazou (zejména v případě račího moru - *Aphanomyces astaci*) lze zajistit pouze v zařízení, v němž je zabezpečena oddělená péče o jedince z jednotlivých lokalit a zamezeno nežádoucímu šíření nákazy (způsob čištění vod zamezující úniku nákazy atp.),
- 4.12 budování a odstraňování zařízení a objektů neinvestičního charakteru, sloužících k úpravě vodního režimu,
- 4.13 změny druhové skladby nebo hustoty rybí obsádky v rybnících nebo v jiných stojatých vodách - odlov nebo vysazování ryb (např. z důvodu přirozeného poklesu hladiny vody, dočasného záměrného snížení hladiny vody apod.),
- 4.14 zajišťování původního rostlinného nebo živočišného materiálu a praktická záchrana zanikajícího genofondu původních druhů v souladu se schváleným záchranným programem nebo regionálním akčním plánem za účelem následné repatriace nebo reintrodukce,
- 4.15 repatriace nebo reintrodukce zvláště chráněných rostlin nebo živočichů včetně

⁹ Vyhláška č. 298/2018 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů.

následné péče o tyto rostliny nebo vypuštěné živočichy v souladu se schváleným záchraným programem nebo regionálním akčním plánem,

- 4.16 údržba geologických profilů,
 - 4.17 změna druhově chudých travních porostů na druhově bohatší porosty odpovídající stanovišti,
 - 4.18 vyplocení míst cenných z pohledu ochrany přírody, která jsou součástí pasených ploch,
 - 4.19 obnova a údržba extenzivních ovocných sadů a stromořadí tradičních a krajových odrůd ovocných dřevin, včetně péče o genofondové plochy odrůd ovocných dřevin.
5. Zpracování podkladových a osvětových materiálů pro krajinotvorné programy jako podkladů pro účelné vynakládání finančních prostředků v rámci programu.
- 5.1 Náměty nebo soubor námětů na zpracování podkladových a osvětových materiálů (studií) budou rezortní organizace zasílat odboru druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků ministerstva na vědomí.
 - 5.2 Pokud nemá národní park v době realizace opatření v rámci podprogramu PPK A platné zásady péče, předkládá správa národního parku seznam plánovaných opatření odboru územní ochrany přírody a krajiny ministerstva k posouzení, zda jsou opatření v souladu s cíli ochrany a posláním národního parku a jeho ochranného pásma. Odbor územní ochrany přírody a krajiny ministerstva opatření posoudí a vydá souhlas/nesouhlas s jejich realizací.

Článek 5

Evidence, dokumentace, vyhodnocování a další sledování provedených zásahů v rámci Podprogramu A

1. Každé provedené opatření musí být příjemcem finančních prostředků zdokumentováno a zaevidováno, dokumentace musí obsahovat veškeré účetní doklady (smlouva, faktura, předávací protokol, dokumentace k výběrovému řízení apod.) dle povahy opatření. Dokumentace každého opatření s výjimkou sečení a pastvy travního porostu, sadby a podsadby v lesích a typu opatření uvedených v kap. II čl. 4 odst. 1 této směrnice musí být doplněna fotografickou dokumentací (před zásahem a po zásahu). Opatření musí být příjemcem finančních prostředků odborně vyhodnocována a sledována, podle povahy zásahu a typu stanoviště, a to zpravidla v delším časovém úseku. Výjimku tvoří vyhotovení plánů péče/zásad péče, instalace tabulí, provedení geodetických prací, označení hranic a podobná, čistě technická opatření.
2. Finanční čerpání prostředků určených k zajištění spolufinancování projektů či programů bude označeno takovým způsobem, aby bylo toto kofinancování zřejmé a tyto akce byly jasně identifikovatelné. Označení bude uvedeno jak na uzavřených smlouvách/dohodách se zhotovitelem prací, tak bude výše uvedené vyplývat i z přílohy č. 1 směrnice a interních informačních systémů příjemce podpory.
3. Veškerá zeměměřičská dokumentace zhotovená podle kap. II čl. 4 odst. 1 této směrnice musí být předána nejpozději do konce aktuálního kalendářního roku do ústředního seznamu ochrany přírody. Dokumentace zhotovená za účelem nového vyhlášení musí být zároveň předána orgánu ochrany přírody příslušnému k vyhlášení zvláště chráněného území.
4. Příjemce zajistí zpracování všech sumarizačních výstupů a informací o realizaci Podprogramu pro naplňování opatření vyplývajících ze zákona č. 114/1992 Sb.

a souvisejících předpisů a ze schválených plánů péče/zásad péče ve zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech, včetně navrhovaných, ze souhrnu doporučených opatření pro ptačí oblasti a evropsky významné lokality v překryvu s VZCHÚ nebo s pozemky a stavbami, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu (mimo vojenské újezdy) a zároveň ležící mimo MZCHÚ a ze smluv uzavřených pro smluvně chráněná území. Zpracování sumarizačních výstupů může být v listinné nebo elektronické podobě.

Článek 6

Kontrola využití finančních prostředků v rámci Podprogramu A

1. Příjemce je povinen kontrolovat i v minulosti realizovaná opatření, a to podle zvláštního právního předpisu¹⁰ a vlastních interních postupů.
2. Odbor adaptace na změnu klimatu ministerstva provádí kontrolu reprezentativního vzorku¹¹ realizovaných opatření včetně kontroly evidence a dokumentace a veškerých účetních dokladů (smlouva, faktura, předávací protokol, dokumentace k výběrovému řízení apod.) dle povahy opatření.

Kapitola III

Podprogram B a Podprogram C

Článek 1

Všeobecná ustanovení a způsob uvolňování finančních prostředků v rámci Podprogramu B a Podprogramu C

1. Ministerstvo stanoví finanční alokaci na Podprogram B a Podprogram C na daný rok. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky vyhláší v součinnosti s Ministerstvem výzvy pro příjem žádostí v rámci Podprogramu B a Podprogramu C zpravidla v termínu od 1.10. předcházejícího roku, ve kterém je možné uplatňovat náklady s lhůtou pro podání žádostí 30–60 dní. Výzvu je možné vyhlásit pouze pro určitý podprogram či oblast podpory.
2. Realizaci Podprogramu B a Podprogramu C organizačně zajišťuje a poskytovatelem finančních prostředků je Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. Příslušné finanční prostředky určené na Podprogram B a Podprogram C se převádí na Agenturu ochrany přírody a krajiny České republiky rozpočtovým opatřením odboru rozpočtu ministerstva na základě žádosti odboru adaptace na změnu klimatu ministerstva. Žádost o provedení rozpočtového opatření předá odbor adaptace na změnu klimatu odboru rozpočtu ministerstva do 31. 3. aktuálního roku (v případě rozpočtového provizoria až po nabytí účinnosti zákona o státním rozpočtu pro daný rok).
3. Agentura ochrany přírody a krajiny vydá nejpozději do 90 dnů od data ukončení přijímání žádostí v dané výzvě rozhodnutí o poskytnutí dotace/rozhodnutí o zamítnutí žádosti (vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace závisí na disponibilních prostředcích). Pokud v této lhůtě nebudou prostředky disponibilní, vydá AOPK rozhodnutí o poskytnutí dotace

¹⁰ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

¹¹ Reprezentativní vzorek bude stanoven na alespoň 5% finanční alokace pro danou organizaci/RP (regionální pracoviště AOPK ČR, správa národního parku, Správa jeskyní ČR) za rok.

nejpozději do 60 dnů ode dne, kdy se finanční prostředky stanou disponibilními. Rozhodnutí o zamítnutí žádosti vydá AOPK ČR nejpozději do 30 dnů od vydání posledního Rozhodnutí o poskytnutí dotace v rámci dané výzvy (dle § 14n odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb.). Za správnost údajů uvedených v rozhodnutí zodpovídá ředitel regionálního pracoviště. Stejnopisy veškerých vydaných rozhodnutí o poskytnutí dotace budou v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb. evidovány ve zjednodušené evidenci dotací (ZED).

4. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky zabezpečuje zpracování všech sumarizačních výstupů a informací o realizaci Podprogramu B a Podprogramu C (příloha č. 2 této směrnice) a ty zašle odboru adaptace na změnu klimatu do 31. 1. roku následujícího po realizaci opatření prostřednictvím datové schránky.
5. Bližší informace o podprogramech jsou uvedeny v Dokumentaci Programu péče o krajinu 2022 – 2026.

Článek 2

Komise pro posuzování žádostí

1. Hodnocení žádostí bude probíhat v rámci Komise pro posuzování. Bodové hodnocení žádostí je stanoveno na základě kritérií hodnocení žádostí popsaných v Dokumentaci Programu péče o krajinu 2022 – 2026.
2. Komisi zřizuje a v jejím čele stojí ředitel regionálního pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky (dále jen „předseda Komise“).
3. Počet členů v Komisi je nejméně 3. Členové komise jsou jmenováni z řad zaměstnanců místně příslušného sběrného místa Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky a územně dotčených krajských úřadů. Členy písemně jmenuje a odvolává věcně příslušný předseda Komise.
4. Komise zasedá v termínu potřebném pro naplnění lhůty pro vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace, která je 60 dnů od ukončení příslušné výzvy pro příjem žádostí. Podklady pro hodnocení žádostí jsou členům k dispozici na vyžádání min. 3 pracovní dny před zasedáním Komise. Hodnocení probíhá na základě předem připraveného návrhu hodnocení jednotlivých žádostí v souladu s níže uvedeným postupem (forma protokolu). Bodové ohodnocení přidělených žádostí navrhuje věcně odpovědný zaměstnanec místně příslušného sběrného místa. Žádosti jsou rozděleny na podpořené a nepodpořené s přihlédnutím k výši přidělených finančních limitů na dané regionální pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky. V případě rovnosti bodového hodnocení rozhoduje o podpoře žádosti předseda Komise.
5. Z jednání Komise se pořizuje protokol. Protokol bude obsahovat informaci o dni a místě jednání, jména členů komise, hodnocení došlých žádostí dle stanovených kritérií a výsledek posouzení.
6. Pokud k některé žádosti není přijato usnesení konsensuálně, musí být v protokolu uvedeny rozdílné návrhy a doporučení těch členů Komise, kteří se neztotožnili s usnesením.

Článek 3

Kontrola v rámci Podprogramu B a Podprogramu C

1. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky má povinnost provádět kontrolu všech opatření co nejdříve po ukončení realizace, před proplacením finančních prostředků, a

následnou kontrolu i v minulých letech realizovaných opatření podle zvláštního zákona¹². Následná kontrola realizovaných akcí bude provedena na základě plánu kontrol schváleného ředitelem sekce ochrany přírody a krajiny AOPK ČR. Plán schválených kontrol bude zaslán na vědomí odboru adaptace na změnu klimatu ministerstva. O každé provedené kontrole bude vyhotoven písemný zápis potvrzený osobou, která kontrolu provedla.

2. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky může, v případě zjištění porušení podmínek uvedených v příslušném Rozhodnutí, uložit opatření k nápravě na vlastní náklady žadatele.
3. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky si může kdykoliv během kontroly od žadatele vyžádat vydání nebo zaslání fotokopií záznamů nebo podkladů, a to na jeho vlastní náklady.
4. Odbor adaptace na změnu klimatu ministerstva provádí kontrolu nastavení systému poskytování dotací a jejich administrace u Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky jakožto poskytovatele finančních prostředků¹³ podle zvláštního zákona¹⁴.

Kapitola IV Podprogram D

Článek 1

Ustanovení podprogramu D

1. Z programu lze poskytnout finanční prostředky na zpracování podkladových a osvětových materiálů pro krajinotvorné programy (dále jen „studie“) mimo zvláště chráněná území jako podkladů pro účelné vynakládání finančních prostředků v rámci programu.
2. Rezortní organizace ministerstva v řídicí působnosti sekce ochrany přírody a krajiny předkládají odboru adaptace na změnu klimatu ministerstva náměty nebo soubor námětů na zpracování studií spolu s jejich zdůvodněním a finanční kalkulací zpravidla do 31. 3. aktuálního roku. Žádost se v tomto případě nepodává. Náměty na zpracování studií mimo zvláště chráněná území schvaluje po projednání s odborem druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků ředitel odboru adaptace na změnu klimatu. Ředitel odboru adaptace na změnu klimatu vydá Rozhodnutí o poskytnutí dotace do 30 dní ode dne doručení námětu odboru adaptace na změnu klimatu ministerstva.
3. Na základě vydaného Rozhodnutí o poskytnutí dotace připraví odbor adaptace na změnu klimatu ministerstva žádost o provedení rozpočtového opatření na rezortní organizace ministerstva.
4. V případě, kdy dojde ke změně již schváleného námětu nebo souboru námětů, rezortní organizace před termínem ukončení realizace písemně vyrozumí odbor adaptace na změnu klimatu a spolu s vyrozuměním zašle návrh změny Rozhodnutí.
5. Rezortní organizace zabezpečí zpracování schválených podkladových a osvětových materiálů pro krajinotvorné programy a vyhotovené studie zašle odboru adaptace na

¹² Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

¹³ Dle § 78 odst. 4 zák. č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny

¹⁴ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

změnu klimatu ministerstva po jednom vyhotovení v elektronické podobě k dalšímu využití do 31. března následujícího roku.

6. Odbor adaptace na změnu klimatu ministerstva provádí kontrolu reprezentativního vzorku realizovaných opatření včetně veškerých účetních dokladů (smlouva, faktura, předávací protokol, dokumentace k výběrovému řízení apod.). Velikost reprezentativního vzorku je u Podprogramu D stanovena na 10% schválených žádostí.

Kapitola V

Článek 1

Závěrečná ustanovení

1. Kontrolu dodržování této směrnice vykonává odbor adaptace krajiny na klimatickou změnu ministerstva.
2. Tato směrnice nabývá platnosti dnem podpisu ministryně a účinnosti dne 15. dubna 2022 a platí pro roky 2022 - 2026.
3. Tato směrnice je závazná pro všechny zaměstnance ministerstva a pro ředitele Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, ředitele Krkonošského národního parku, ředitele Národního parku České Švýcarsko, ředitele Národního parku Podyjí, ředitele Národního parku Šumava a ředitele Správy jeskyní České republiky.
4. Ředitelé výše jmenovaných rezortních organizací zabezpečí postup svých zaměstnanců výše uvedených organizací v souladu s touto směrnicí.
5. Zrušuje se směrnice MŽP č. 2/2021 pro poskytování finančních prostředků v rámci Programu péče o krajinu v letech 2021 - 2025, č. j. MZP/2021/110/642 ze dne 22. února 2021.
6. Zrušuje se pokyn MŽP č. 1/2021 k posuzování žádostí v rámci Programu péče o krajinu - Podprogramu pro zlepšování dochovaného přírodního a krajinného prostředí (PPK B), č.j. MZP/2021/110/640 ze dne 22. února 2021.

Odborný gestor: odbor adaptace krajiny na klimatickou změnu
Zpracovatel: Ing. Veronika Bohuňková

Ing. Bc. Anna Hubáčková
ministryně

Přílohy:

- č. 1 - Seznam realizovaných opatření v rámci Programu péče o krajinu - Podprogram pro naplňování opatření vyplývajících ze zákona č. 114/1992 Sb. a souvisejících předpisů a ze schválených plánů péče/zásad péče pro zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma, včetně navrhovaných, ze souhrnu doporučených opatření pro ptačí oblasti a evropsky významné lokality v překryvu s VZCHÚ nebo s pozemky a stavbami, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu (mimo vojenské újezdy) a zároveň ležící mimo MZCHÚ a ze smluv uzavřených pro smluvně chráněná území (PPK A) (ve znění dodatku č. 1)
- č. 2 - Seznam realizovaných opatření k rámci Programu péče o krajinu - Podprogram pro

zlepšování dochovaného přírodního a krajinného prostředí (PPK B) a Podprogram pro zabezpečení péče o ohrožené a handicapované volně žijící živočichy (PPK C) (ve znění dodatku č. 1)